

Базар

7' 2001
липень

Всеукраїнський
дитячий журнал

Оля з Петриком ішли
і тарілочку знайшли.

— Дивись,
літаюча
тарілка!

— Я залізу
на неї,
а ти мене
сфото-
графуй!

— Здамо їй
на метало-
брухт —
купу гро-
шей заробимо!

— Зверху на
ній можна
картоплю
пекти!

— Краще при-
котимо до
ставу — ма-
тимемо влас-
ний підводний
човен.

— Так кортить у
гості до інопла-
нетян злітати!

— Негайно
треба про
неї когось
із дорос-
лих ска-
зати...

— Ховаймося! А
коли прибульці
вийдуть, захопимо
їхню тарілку і за-
жадаємо викуп —
1000 гривень!

Хочеш приз —
зазирни на стор. 13.

ІМЕНА ІСТОРИЧНИХ ЛЮДЕЙ

“Чому кенгуру має таке ім'я?”
Ірина ТРОФИМЕЦЬ,
Сумська обл.

**СТРИБУН НА ІМ'Я
“НЕ РОЗУМІЮ”**

Кенгуру — найкращий стрибун на нашій планеті. Відштовхуючись міцними задніми лапами, він може стрибнути 12 метрів у довжину або 3 метри у висоту. Живуть ці симпатичні тварини лише в Австралії.

Коли вперше до цього материка припливли європейські моряки і побачили кенгуру, то запитали у місцевих жителів — аборигенів: “Як називається ця тварина?” І почули у відповідь: “Кенгуру”. Моряки зрозуміли, що саме так вона і називається. Проте згодом з'ясувалося, що мовою аборигенів “кенгуру” означає “не розумію”.

Але ця назва так і залишилася за кенгуру.

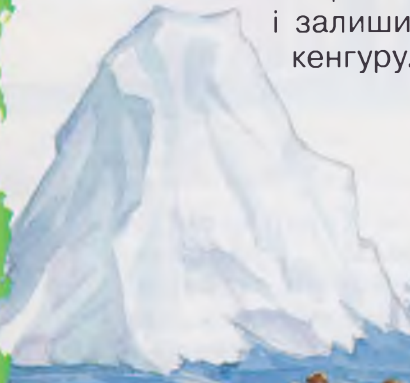
ЧИ МОЖНА ПОБАЧИТИ МАЙБУТНЄ?

Дивне запитання для більшості людей. Але не для тих, яких називають ясновидцями або провидцями. Ці люди стверджують, що можуть бачити крізь час, тобто розповісти про події, які ще не сталися. І хоча їм поки що мало хто вірить, їхні передбачення справджуються.

Американка Джин Діксон уперто попереджала всіх, що американського президента вб'ють. 23 листопада 1963 року вона сказала друзям: “Цей день настав”. Того дня застрелили президента Джона Ф. Кеннеді.

Іншому американцю Девіду Буту в 1979 році наснилася страшна авіаційна катастрофа. Він розповів про це представникам авіакомпанії, проте вони не звернули на його розповідь уваги. Наступного дня внаслідок аварії літака загинуло 273 чоловіка.

А тепер — до “Титаніка”. Ось він, кра-

сень, найсучасніший лайнер того часу (1912 рік). Рятувальних шлюпок двадцять дві — запам'ятаймо цю цифру.

У 1898 році американський письменник Морган Робертсон видав книгу. Одна з її новел називалася "Катастрофа Титана". У ній ішлося про те, як великий пасажирський лайнер зіткнувся з айсбергом і затонув у північній Атлантиці. Врятуватися пощастило небагатьом пасажиром, бо не вистачило шлюпок. Але ж справжня катастрофа сталася лише через 14 років! Випадковий збіг?

Порівняймо ще деякі цифри. Вигаданий письменником корабель мав водотоннажність 75 тисяч тонн, а "Титанік" — 66 тисяч, довжина літературного лайнера — 800 футів, справжнього — 882,5 фута, кількість шлюпок відповідно 24 і 22, пасажирів — 3000 і 2224, швидкість при зіткненні з айсбергом — 25 і 23 вузли... І шлюпок на "Титаніку" теж усім не вистачило.

Якби ж то всі, хто плив на ньому, прочитали ту книгу, то шлюпок би на борт узяли достатню кількість і пильнували б того айсберга...

Якби знав, де впадеш, то й соломки підстелив би, каже народна мудрість.

На жаль, рідко хто з людей володіє даром ясновидіння. Але якби їх зібрати і прислухатися до того, що вони кажуть, скільки б людських життів було збережено!

Цікаво, барвінчатко, а в тебе таких здібностей немає? Може, ти вже знаєш, які небезпеки чекають нас у майбутньому? Якщо так — напиши.

Це справді дивовижно: уміти бачити крізь час. Як воно відбувається? Таємниця, яку належить відкрити тобі і твоїм ровесникам. А звідки ми про це знаємо?

Проконсультувалися у знаменитого провидця.

Він сказав, що зробить це той, хто у дитинстві читав "Барвінок".

ПРИДУМАЙ НАЗВУ РУБРИКИ - ОТРИМАЙ ПРИЗ!

Барвінчатко! Сьогодні ми побували на борту "Титаніка" і дізналися про деякі його таємниці. Знаємо, що тебе і твоїх друзів цікавить, навіть притягує, наче магнітом, усе загадкове і таємниче. Тому започатковуємо на сторінках "Барвінку" нову рубрику — про загадкові явища і дивовижні здібності людей. Разом із тобою ми побуваємо в Бермудському трикутнику, оглянемо палубу корабля-привіда, відвідаємо сеанси гіпнозу і левітації, спробуємо дізнатися більше про НЛО і навіть передбачити майбутнє. Поки що рубрика не має назви. Тому оголошується конкурс на кращу назву — подумай, поміркуй і напиши нам (можна відразу кілька варіантів). Автор найцікавішої назви отримає в нагороду дитячу енциклопедію.

ЗАПРОСИ ДРУЗІВ!

Напевне, барвінчатко, влітку в тебе з'явилися нові друзі. Познайом їх із "Барвінком" і запропонуй теж стати барвінчатами. Для цього треба передплатити журнал на пошті — це можна зробити будь-якого дня, не чекаючи кінця канікул.

3

**ПРИЗ НОМЕРА — ДИТЯЧА
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ**

КАШНИК, ПЛЕСКУН, ПАСКІВНИК

"У кашнику варили кашу. Плескун — трилітровий горщик, у якому готували сніданок для всієї родини. У варіннику варили борщ. У золіннику виварювали золю білизну. А найбільший горщик — снозик, у ньому готували їжу для великої кількості гостей" — таких листів із правильними відповідями на конкурс надійшло багато. Тому приз довелося розігрувати.

Його — дитячу енциклопедію — виграла Тетяна ЄВМИНА з Черкаської області.

"Барвінок" — всеукраїнський журнал для дітей молодшого і середнього шкільного віку.

Заснований у 1928 році.

Передплатний індекс 74022.

Засновник і видавець: редакція журналу "Барвінок".

Свідоцтво КВ № 770, 28.06.94 р.

Головний редактор.....Василь ВОРОНОВИЧ

Відповідальний секретар.....Людмила КОЗІЙ

Редактор відділу літератури.....Світлана ПРУДНИК

Художній редактор.....Олександр БАСС

Коректор.....Світлана ГАЙДУК

Комп'ютерна верстка.....Євген МЕДВЕДІВ

Адреса редакції: 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 38-44, тел. 211-04-98.

E-mail: barvinok@info.kiev.ua.

Тираж 33 350 прим. Зам. 1-41.

Ціна за передплатою 1 грн. 98 коп.,

в роздріб — договірна.

Друк — поліграфкомбінат "Україна".

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Журнал надходить до вас за пільговим тарифом завдяки сприянню ДП "Преса", його директора ГЕРАСИМЕНКА Валерія Вікторовича
Малюнок на обкладинці О. МАМАЄВОЇ

КАЛЕНДАРНИК ЧИТАЧА

Барвінковий привіт тобі, читачу!

Ох, і квапиться літечко... Літечко, сонцем припечене, вишнями при-смачене, теплими росами вмите, зустрічами з друзями звеселене, домашніми завданнями не заклопотане, відпочинком і розвагами начинене, наче кавун насінинками. І квапиться воно до серпня — останнього свого місяця. Але ти не сумуй. Серпень ще подарує тобі пригорщу своїх канікулярних днів: постарайся встигнути якнайбільше зробити з того, що запланував на літо. Цей місяць називають приберихою-припасихою, то й ти припаси на осінь якнайкращі, якнайтепліші спогади про нього.

Серпень дарує такі свята:

2 — пророка Іллі (вже не можна купатися у річці чи ставку), **14 — Маковія** (кінець літа), **19 — Великий Спас** (свято врожаю), **28 — перша Пречиста** (готуйся зустрічати осінь), **29 — третій Спас** (починають відлітати у вирій ластівки).

24 серпня — День незалежності України. Десять років тому Верховна Рада України прийняла Акт проголошення незалежності України.

Якщо тобі, барвінчатко, цього року теж виповнилося десять років, напиши листа до редакції: про себе і свою родину, про те, що ти вже вмієш у свої десять років і якою б ти хотів бачити нашу країну. На автора найцікавішої розповіді чекає сюрприз.

ТАМАРА КОЛОМІЄЦЬ ВІТРИСЬКО

— Чом, вітриську, розходився,
Хазяйнуєш у саду?
— Це я в листі заблуdivся
І дороги не знайду.
— А навіщо трусиш сливи
У некошену траву?
— Бо удався нелінивим,
Без роботи не живу.
— Ой, вітриську, робиш шкоду!
Угамуйся хоч на мить!
— Краще геть піду з городу,
В чистім полі буду жить! —
Звісив з тину босі ноги,
Свиснув — листя полягло.
І за мить вповдовж дороги
Покурівся за село.

УСІ КОНКУРСИ — ДЛЯ ТЕБЕ!

Барвінчатко! Якщо ти хочеш взяти участь у всіх конкурсах цього номера, то, будь ласка, кожну відповідь пиши на окремому аркуші і на кожному зазначай свої ім'я, прізвище та адресу. А надсилати їх можна в одному конверті.

РЕЙТИНГ ПОПУЛЯРНОСТІ

Який матеріал і малюнок цього номера тобі, читачу, сподобалися найбільше? Напиши листа до редакції. Але зроби це на окремих аркушах: про матеріал і про малюнок, і на кожному аркуші вкажи свої ім'я, прізвище та адресу. Не забудь: серед тих, чийі думки найчастіше збігатимуться з думкою більшості, наприкінці року розігруватиметься фотоапарат.

А в № 4 кращими визнано: повість-казку Всеволода Нестайка "Таємний агент Порча і козак Морозенко", розповідь Михайла Прудника "Класний друг хом'ячок", малюнок Сергія Шпака на обкладинці.

Барвінок

7ОВОГО ЖИВНОГО
"Найкрутіший український
журнал — "Барвінок"!
О. НЕБЕСЬКА, м. Київ"

4

ПІДСТУПНИЙ ВІТІК

До уваги всіх користувачів комп'ютерів!

Невідомий зловмисник запустив у комп'ютерну мережу вірус ВІТІК — Всесвітній Інтелектуально-Терористичний Інтернетівський Кіборг. Проникаючи у програми, він руйнує мовні норми. Його мета — створення єдиної міжнародної псевдомови — суржику. Зупинити ВІТІКА може лише ваша пильність. Не піддавайтесь провокаціям! Сміливо виправляйте помилки на цьому сайті оголошень.

ЛЮБИТЕЛЯМ КНИЖОК

Букініст пропонує рідкісні видання книжок К. Коллоді "Пригоди Кінокію", Дж. Родарі "Цибуліно", В. Нестайка "Тореадори з Василькова". Кожна книга вартує 15 гривнів.

ЛАСУНАМ

У Києві відкрито новий україно-в'єтнамський ресторан для дітей. Поплакувавши тут блинцями, ви цілий рік відчуватимете Масленицю.

ТРЕТЄ ОКО

Спілка екстрасенсів запрошує всіх бажаючих прийняти участь у нашому досвіді "Знайди третє око". Зустріч у суботу без десяти дев'ять на Хрещатику. Не мішай своєму таланту розвиватися!

КОНКУРС

Володарі породистих кишок запрошуються взяти участь у конкурсі краси "Вусата міс". Найбільш приємніші на вираз тварини получат ціннісні призи. Більша половина учасників отримають котяче харчування "Кіткет".

ВИСТАВКА

На виставці нових картин юного киевського мистця Міші Художнього кидається в очі полотно "Хлопець на коні з босими ногами". Тут можна також познайомитися з героями цього твору.

КИТАЙСЬКА МОВА — ЗА ДВА МІСЯЦІ!

із правил бувають виключення. По новій методиці обучения за два місяця ви освоїте всі діалекти китайської мови і зможете робити в цій країні.

КОРИСНИЙ ВІНАХІД

Молоді вчені розробили новий тренажер "На добраніч". Він позбавить вас від ранкових хлопотів. Відтепер зарядку можна робити у вісні. Треба лише пристьогнути всі реміння до ваших кінцівок ввечера.

Ось таке тривожне повідомлення про ВІТІКА знайшла на своєму сайті автор рубрики "Наш скарб — рідна мова" Леся Мовчун. Вона звертається до всіх барвінчат із закликом уважно прочитати оголошення і знайти всі підступні витівки цього Кіборга. Хто виконає завдання найкраще і врятує нас від суржику, той отримає нагороду.

КОРОЛІВСЬКИЙ ПТАХ

Понад 600 років тому в Англії лебедя-шипуну було проголошено королівським птахом. Нині англійській королеві належить близько 20 тисяч лебедів.

Окрім білих лебедів, є чорні — в Австралії і чорношії — в Південній Америці. До речі, ці красені непогано літають — можуть розвивати швидкість до 60—70 кілометрів на годину.

ЛІКУЮТЬ ІГРАШКАМИ

Індіанці племені куна, які живуть у Панамі, лікують хворих не ліками, а ляльками. Замість лікаря приходить знахар і розставляє довкола хворого вирізаних із дерева солдатиків і лихих ідолів. Чим тяжча хвороба, тим більше потрібно іграшок. Індіанці вважають, що дерев'яні чоловічки проганяють хворобу.

МЕРТВЕ МОРЕ

Це море ніхто не вбивав. Просто у ньому накопичилося дуже багато солі — до 340 грамів у літрі. І тому тут немає водоростей, риби, не плавають качки. Якщо сюди запливає риба, то за хвилину гине.

Власне, це не море, а озеро. Але плавати й пірнати тут неможливо — солоня вода виштовхує тіло на поверхню. Знаходиться воно в Ізраїлі та Йорданії.

ХОДИМО В МУЗЕЙ... ДО ВЕДМЕДІВ

У німецькому місті Сан-Гоар є дивовижний музей. Експонати в ньому — лише іграшкові ведмеді. Плюшеві, гумові, дерев'яні, бурі, білі — такі, якими у всі часи любили і люблять гратися діти. І навіть на телефонні дзвінки там відповідає ведмідь. Хто дзвонить сюди, той спочатку чує голос клишоногого, а вже потім — бажану інформацію про музей.

ХОЧЕШ — ВІР, А НІ — ТО ПЕРЕВІР...

- Коли цвіте липа, ловиться сом.
- У Франції усі опеньки вважаються отруйними грибами.
- Якщо хмари тягнуться по небу смугами, чекай дощу.
- Морський їжак може мати голки завдовжки до 30 сантиметрів.
- На нашій планеті росте 10 тисяч сортів яблунь.
- Найхитріший дикий кіт — леопард.
- Для виготовлення росяля потрібно 1500 метрів дроту.
- У Давній Русі тиждень називали седмицею.

ЯК СЛАВА ЛЕДЬ ПЕРЕГОНИ НЕ ЗІРВАЛА

Звістка про те, що на острові Траж у морі Хімс проводяться перші у світі перегони на крокодилах, швидко облетіла увесь гумористичний світ. На шпальтах англійських, американських, болгарських, французьких газет з'явилися портрети організаторів перегонів Гриця Всезнайла та Яся Всевміяла. Їх почали запрошувати на прес-конференції, симпозиуми і презентації. За тими клопотами у них зовсім не лишилося часу для організації перегонів. Добре, що в цей час на острові Барвінок приймав гостя — добре всім відомого сміливий крокодила Гену. Вони і влаштували перегони. Спостерігайте, барвінчата, за перебігом подій на них. А коли десь зустрінете Гриця та Яся, нагадайте їм, що їхня слава ледь перегони не зірвала.

ВЕСЕЛИЙ КІШ

— Як назвати двома словами риб, раків, морських котиків і левів? — запитує вчителька.

— А можна, я одним словом назву? — запитує учень.

— Спробуй.

— Морськокотолеворибораци!

Ірина ТАРТАСЮК,
Житомирська обл.

Петрик із татом прийшли в ательє.

— Як вашому хлопцеві шити штани? — запитав кравець.

Не встиг тато й слова вимовити, як Петрик вигукнув:

— Без ремінця!
Віталій ЗАВЕРТАЙЛО,
Вінницька обл.

Хлопчик хвалиться своїй молодшій сестрі:

— Дивися, я підкову знайшов. Ти знаєш, що це означає?

Та сумно каже:

— Знаю, бігає десь бідна конячка боса...

Ірина ГРІНЧЕНКО,
Київська обл.

На уроці української мови учні розбирають речення "Птахи відлітають на південь".

— Відлітають — це який час? — запитує вчителька Дмитрика.

— Осінь.

Ірина НЕВЕЛИЧУК,
Хмельницька обл.

— Борисе, відійди від клітки з тигром!

— Не бійтеся, я йому нічого не зроблю!

Галина КОЗАЧЕНКО,
Черкаська обл.

На уроці астрономії учениця питає вчителя:

— Як люди відкривають зірки — це всім зрозуміло. Але як вони дізнаються про їхні імена?

Дарина ТЕПЛИХ,
Дніпропетровська обл.

— Петрику, придумай речення зі словами заєць і вовк, — каже вчитель.

— Ну, постривай!
Андрій БУЦЬ, Волинська обл.

Заходить до хати син у порваній сорочці, без штанів, і плаче.

— Що сталося? Де твої штани? —

кинулася до нього злякана мати.

— Ось вони, — підняв пошматовані штани вгору.

— То що ж сталося?

— Я вчив... — ще дужче зарюмсавав син. — Я вчив нашого собаку бути злим.

Роман ШУЙСЬКИЙ, Сумська обл.

А ще серед вас, барвінчата, сміливці-дотепники є? Якщо кортить і вам у наших незвичайних перегонах взяти участь, надсилайте свої улюблені смішинки до "Веселого коша".

Книга
Копійки
Казок

ив собі на світі коваль. І мав той коваль сина, та такого ледаря, що й у цілому світі гіршого не знайдеш. Жодної копійки не заробив він у своєму житті, хоча й

8

прожив мало не двадцять років. Батько й мати старі цілий день працюють, а він, молодий та здоровий, тільки п'є, їсть та на лежанці вилежується.

От прийшов час — захворів старий, чує — смерть іде. Покликав він сина та й каже:

— І в кого це ти такий ледачий вдався? Я все своє життя з роботою дружив, власними руками все майно нажив, а ти й карбованця заробити не можеш!

— Карбованця заробити — не велике діло! — відповідає син.

— Що ж, піди зароби, — каже батько. — Як заробиш

карбованця, то я тобі все майно своє в спадщину залишу, а не заробиш — то й гвіздка іржавого не одержиш.

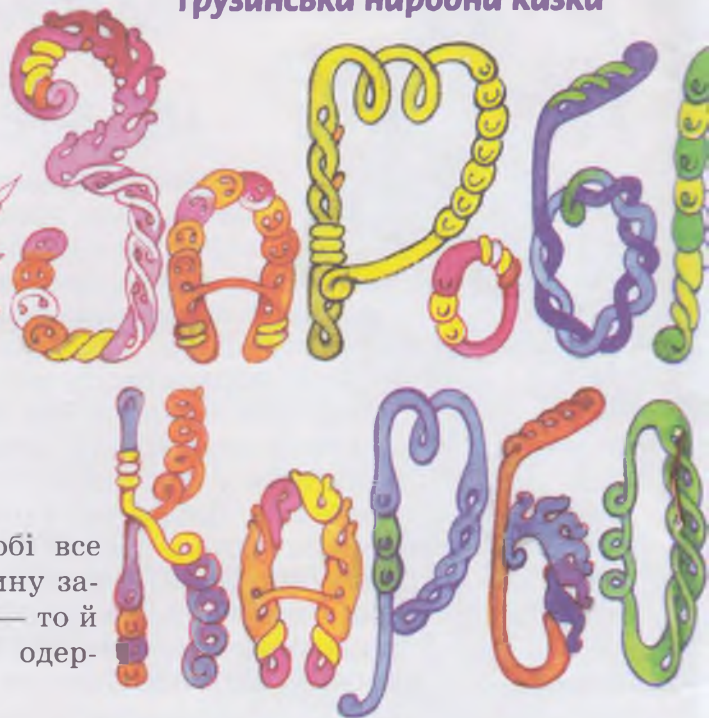
Що поробиш? Хочеться ледареві батькове майно одержати, а працювати ліньки. То ж не жарт — цілого карбованця заробити, коли він зроду й копійки не заробив!

А сперечатися з батьком не можна: що батько скаже, на тому й поляже. Батькове слово — як гора кам'яна. Кам'яну гору не зрушиш — батькового слова не порушиш.

Ну, а матері свого сина шкода. Хоч який він не є, а все ж таки рідний син. От вона й каже йому наодинці:

— Ось тобі, синку, карбованець. Ти піди погуляй до вечора, а ввечері прийдеши нібито з роботи та й віддаси батькові карбованця.

Узяв він у матері карбованця, узяв сиру, хліба, вина та й пішов у гори. Цілісінький день їв, пив, на траві лежав, пташок у небі рахував, а ввечері прийшов додому.

— Ось, батьку, карбованець, — каже. — Нелегко мені він дістався, спину не розігну, так напрацювався.

Узяв батько карбованець, покрутив його на всі боки, оглянув, з долоні на долоню перекотив та й кинув у вогонь.

— Ні, — каже, — не ти цього карбованця заробив!

Син тільки плечима знизав:

“Не віриш, мовляв, то й не треба!” — і пішов собі спати.

На другий день дає мати синові другий карбованець і навчає:

— Ти цілий день хоч спи, хоч лежи, а як повертатимешся — пробіжи з версту*. Зморишся, спітнієш — от батько й повірить, що ти цілий день працював, своїм трудом гроші заробляв.

Шкода ледареві своїх ніг, та робити нічого.

Взяв він у матері карбованця, взяв харчів, питва та й пішов ізнов у гори.

З ранку до вечора їв, пив, на сонечку грівся, а як настав час додому повертатися — аж дві версти бігцем біг.

Прибіг до батька весь мокрий, ледве дух переводить. Піт з нього струмками ллється. Прибіг, упав на лавку і подає батькові карбованця.

— Ой, важко мені ж дістався цей карбованець! — каже. — Цілий день як віл працював. Аж з ніг падаю від утоми.

Узяв батько карбованець, знову покругив, оглянув з усіх боків та й кинув у вогонь.

— Ні, — каже, — обдурюєш ти мене, синку. Цей карбованець тобі дурно дістався.

А ледареві й байдуже! Посміхнувся він: “Не віриш, мовляв, то й не треба”, — і ліг спати.

Спить ледар солодким сном, а мати ніяк не засне. Бачить вона, що обманом нічого не зробиш, не буде синові користі від обману. От вона й каже вранці:

— Доведеться тобі, синку, й справді попрацювати. Хоч копійок по п'ять, по десять у день заробляй, то, може, за тиждень і набереш карбованця.

Робити нічого — довелося ледареві послухатися. Цілий тиждень він працював: тому щось піднесе, другому підсобить. Той йому копійку дасть, той дві копійки — так і назбирав карбованець.

Прийшов до батька і висипав перед ним цілу жменьку мідних грошей. Знову крутив, перекидав старий гроші, оглядав з усіх боків, а тоді й каже:

— Ні, синку, знову ти мене обманюєш. Не ти ці гроші заробив!

Згріб він усі копійки та й кинув у вогонь, мов те сміття. Не стерпів тут син. Кинувся до вогнища, голими руками жар розгрібає, просто з полум'я гроші вихоплює.

— Та що ж це таке?! — плаче. — Я цілий тиждень спину не розгинав, а ти мої гроші попалити хочеш!

9

Подивився на нього батько й каже:

— Отепер я вірю, що ти сам цього карбованця заробив. Чужих грошей тобі не шкода було, чужі гроші дешеві, а своїм трудом дісталися, от ти їх і пошкодував. Отож-то й є, синку. Пам'ятай мої слова: як працюватимеш, то й гроші матимеш, і все в тебе буде. А не працюватимеш, то й чужі гроші не допоможуть. Чужий карбованець копійки не вартий.

Тут і залишив батько синові своє майно.

*верста — 1,06 кілометра

БУРКОТУН

ЗАПІМ'ЯТАЙТЕ

70

ЗМОРЯКА І ДЯДЕЦЬКА

Жив на світі буркотун. З ранку до ночі він бур-бур-буркотів на все на світі. Йому не подобалися:

1. Страшна негода.
 2. Недоварений ... у борщі.
 3. Осот, суріпка, пирій.
 4. Герой фільму "День народження ...".
 5. Трава, чия назва трішки схожа на його ім'я.
 6. Повалені бурею дерева.
 7. Закам'янілі шматочки соснової смоли.
 8. Ім'я ведмедя, що жив неподалік.
 9. Звірятко, схоже на маленьку білку.
 10. Замерзлий лід під стріхою.
 11. Те, чим він займається увесь день.
 12. Цукерки, які мають ім'я птаха.
- Спробуй вписати всі слова в клітинки — може, тоді буркотун перестане буркотіти.

ПЕРШОКЛАСНИК — ЧЕМПІОН

Вже зовсім скоро майбутні першокласники стануть першокласниками. А підготуватися до школи і гарно вчитися допоможе "Барвінок". Саме для вас, найменшенькі наші читачі, і проводиться цей конкурс. Спробуйте розгадати ще одну круголовку. Уважно розгляньте малюнки і виберіть ті з них, на яких зображено живих істот. З початкових літер їх назв складіть слово. І запишіть його до вже віднайдених у попередніх завданнях слів. Хто всі сховані слова знайде, той наприкінці року стане учасником розіграшу 25 іграшок.

Нагадуємо: участь у цьому конкурсі можуть брати лише ті дівчатка й хлопчики, які 1 вересня підуть до першого класу.

ПТАШИНИЙ БУДИЛЬНИК

Кросворд

Птахи прокидаються дуже рано. Цікаво, хто їх будить: перший промінь сонця чи...? Що може бути пташиним будильником — підкажуть початкові літери назв птахів, якщо ви їх правильно впишете у клітинки кросворду.

ЗАПУТАНІ ПРИКАЗКИ

пеньли-липекця на музи битьро, а мази — єдаз'ї. пеньли — нашивер талі. толі сьве крі дугое.

СЕКРЕТ ГНОМА

Дзень-дзелень! Усіх кмітливих барвінчат скликаю на урок гномівської мови. Уважно розглядайте літери і ще уважніше читайте цей номер "Барвінку" — знаходьте зайве слово в котромусь із матеріалів. Воно й розшифрує слово, написане гномівською мовою. Хто ж усі слова розшифрує і дізнається мій секрет, той стане учасником розіграшу 10 призів, серед яких і фотоапарат.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, вміщені у № 6

Ясноока — це... Кросворд. Папуга. Бекас. Дрізд. Дятел. Чапля. Лебідь. Ясноока — це газель.

Японське малювання

ЧИ ВМІЄШ ТИ ВІДПОЧИВАТИ?

Тест

Ти любиш відпочивати?

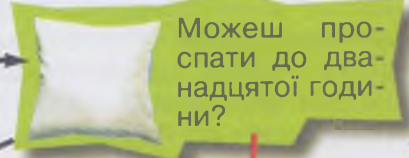

так →
← ні

Ти читав учора книжку?

Можеш проспати до дванадцятої години?

Любиш бувати на свіжому повітрі?

Ти граєшся іграшками?

Любиш бігати, стрибати?

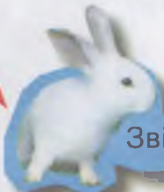
У бабусі давно був?

У карти граєш?

Звірів любиш?

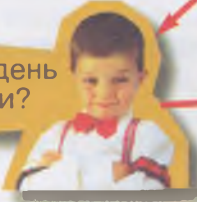
Співати умієш?

Тобі подобається Карлсон?

Зможеш цілий день нічого не робити?

Часто сварився з друзями?

Допомагаєш мамі на кухні?

Малювати любиш?

Дивишся телевизор три години поспіль?

Ти посадив дерево, кущ, квітку?

Умієш спекти яечню?

Ти часто нудьгуєш?

Знаєш, де живе лінь?

Ти дружиш із байдиками?

Бачив учора пташку?

Ти умієш відпочивати. Але за відпочинком не забувай і про домашні обов'язки. Уміння спланувати й організувати справи та дозвілля допоможе тобі досягти неабияких успіхів у майбутній професії. До речі, а коли так, як ти, востаннє відпочивала твоя мама?

Інколи твій відпочинок схожий на відверте байдиківання. Коли нічого не хочеться робити, вийди на вулицю і поспостерігай за пташкою чи бджолою. А потім полий квіти, пострибай, роздивися хмари на небі і намалюй їх. Відпочинок — справа непроста, але в тебе неодмінно вийде.

Зізнайся відверто: тобі й самому набридли байдики, лінь, нудьга? Жени їх геть. А сам займися улюбленою справою: з'їж пірижок, полічи зірки на небі, уважно роздивися свою усмішку в дзеркалі і скажи: я навчуся відпочивати. Роби це з друзями: дві улюблені справи завжди краще, ніж одна. І дві усмішки швидше проженуть нудьгу, ніж одна.

Який я?

11

ПРЕЗЕНТАЦІЯ У РДУМОРТИХОВОМУ ПАЛАЦІ

Віват, віват! Мудренькі будемо!

Я, король славнозвісної країни Мудрагелії Мудрило Перший і Останній, кваплюся розповісти вам, барвінчата, про свою нову пригоду. Отримую якось я запрошення: "Вельмишановний Мудриле! Запрошую Вас на презентацію моєї неперевершено-талановитої казки. Рдумортих". Чесно зізнаюся, воно мене заінтригувало — казки я дуже люблю. Тож і поквапився до Рдумортихового палацу в зазначений час. Бачу, на презентацію прибув лише я один. А Рдумортих і пояснює: ти, Мудриле, єдиний гість на презентації, бо я хочу, щоб ти став найпершим поціновувачем моєї казки. І почав читати її вголос:

ВОНИ ЯК ЗЛЯКАЮТЬСЯ...

Сидів хлопчик на причілку та й слухав, що в хаті робиться. А баба напекла пиріжків, виймає з печі й каже:

— Це тобі, дїду, пиріжок, а це мені пиріжок!

Та й посїдали до столу. А півник і каже:

— А тісто хто місив? Піч витопив? Пиріжків напїк?

— Ти, — вже й зовсім нищечком кажуть ті.

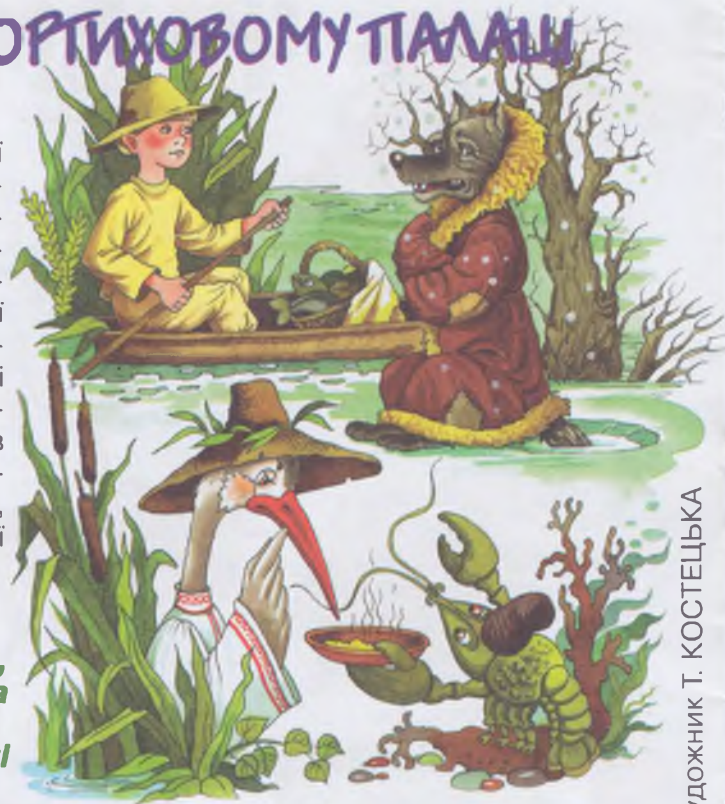
— А що ж ви робили?

Дїд плаче, баба плаче, курочка кудкудаче, а рак каже:

— А я — рак-неборак, Як ущипну — буде знак!

Як схопляться вони, як дременуть, то тільки видко; а заєць і собі за ними — забїг не знаєть куди... А потїм посходились та й кажуть:

— Козеняточка, мої дїточки,

Художник Т. КОСТЕЦЬКА

Одмикайтесь, одчиняйтесь, Ваша мати прийшла, Молочка вам принесла!

А мороз надворі такий, що аж шкварчить! Вовчик хвостиком усе водить та:

— Приплинь, приплинь до бережка! Дам я тобі їсти й пити.

Журавель до кашки — стукав, стукав дзьобом по тарїлці — нічого не вхопить.

Собачка тоді: "Гав-гав-гав!"

Вони як злякаються, як вирвуться... От вам казочка, а мені бубликів в'язочка.

А то, мабуть, бублейна хмара йшла та й зачепила лїс, — оце й zostалися бублики.

Закінчив читати Рдумортих і на мене дивиться запитально. А я ладен був теж як схопитися, як дременуть... Ні, не тому, що я злякався. А тому, що зовсім заплутався у Рдумортиховій казці. Начебто я вже її знаю. І водночас не знаю. А потїм зрозумїв: Рдумортих назбирав до своєї казки частинки з інших казок, і вийшов вінегрет, якого хоч хто злякається. Сказав йому про те. А він обурюється: мовляв, це зовсім не так, я сам придумав...

Тож, мудрагельки, виручайте. Доведїть Рдумортихові, що всі речення він, м'яко кажучи, запозичив з інших казок. І назвїть, з яких саме. А ще напишїть, як називають письменники отакі вчинки. Хай йому стане соромно. Найкмітливіший мїй помічник на мудрагельській толоці отримає від мене частування. Авжеж, книгу. Нетерпляче чекаю листів.

Мудрило Перший і Останній

ЗАЗИРНІТЬ У МАЙБУТНЄ!

Звертаємо твою увагу, барвінчатко, на те, що в № 7 журналу "Початкова школа" друкуються навчальні програми для 1 — 2-х класів, розроблені Міністерством освіти і науки України та Академією педагогічних наук України. Цікаво буде ознайомитися з ними і тобі з батьками — наче зазирнете у майбутнє. Знатимете, які книги треба прочитати, над чим працюватимете впродовж навчального року.

А твого вчителя неодмінно зацікавить посїбник "Ми діти твої, Україно!", виданий редакцією "Початкової школи" до 10-ї річниці незалежності України. У ньому вміщено розробки бесїд із дїтьми, тематичні казки та сценарїї ранків про любов до Батьківщини, рїдної мови, про добро і зло, красу людського життя, природу рїдного краю.

Придбати його можна за адресою: "Початкова школа", вул. Мате Залки, 6-В, м. Київ, 04211.

ПОЧАТКОВА

ШКОЛА

НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

ВІН ПІДТРИМАВ УВЕСЬ РІД

Смачного дня вам, барвінчата! Наш конкурс для ласунів триває. Наступне завдання — про страви з... Але спробуйте самі здогадатися за допомогою моїх підказок.

До нас вона примандрувала з Мексики. Це — колишня ліана, а тому потребує опори. Найстаріший різновид її росте в Індії і називається маш. Упродовж кількох тисячоліть ним харчується майже вся Азія. А в Японії живе ще один її родич — адзукі, він має незвичайної форми плоди: кутасті. З його борошна виготовляють і пиріжки, і цукерки, і навіть пудру та шампуні.

На наших городах теж можна зустріти її родича. Це той, що у пісеньці "Ходить гарбуз по городу" підтримав увесь рід. Здогадалися вже? Так, чекатиму від вас рецептів смачних страв із квасолі і бобів. За найцікавіший чиясь мама чи бабуся отримає приз — книгу з кулінарії.

А тепер "ласуймо" варениками.

І ВЗИМКУ — З ЯГОДАМИ

Найбільше я люблю вареники з суницями, чорницями, вишнями. Тому й на зиму ми з мамою заморожуємо ягоди і зберігаємо в морозильній камері.

А тісто для вареників готуємо так. У просіяне борошно додаємо яйце, дрібку солі і поступово вливаємо тепле молоко. Замішуємо тісто — щоб не липло до рук. Накриваємо його рушником і залишаємо на годину — щоб набухла і дозріла клейковина борошна. А вже потім ліпимо вареники.

Оксана ПАЛАМАРЧУК, Хмельницька обл.

З ГАРБУЗОМ

Дуже смачні вареники з яблуками або гарбузом. Для цього яблука чи гарбуз треба

порізати дрібними скибочками (без шкірки) і припустити (протушувати) з вершковим маслом і цукром. Протерти крізь сито, охолодити. Наліпити вареники і зварити у підсоленій воді. Затим викласти в порційні горщики або на сковорідку, залити сметаною (півсклянки), до якої додано одне яйце, по дві столових ложки вершкового масла і цукру, запекти в духовці.

Сашко ЖЕЛЕЗНЯК, м. Кіровоград.

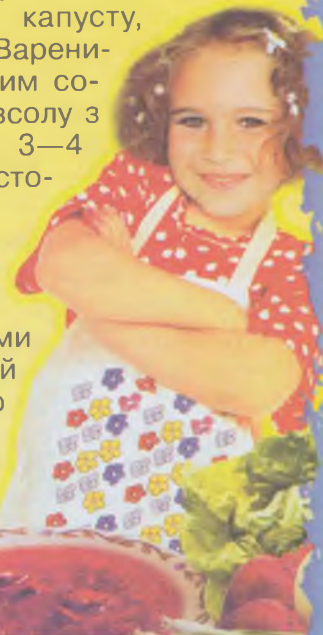
З КВАСОЛЕЮ

Люблю, коли мама варить вареники з квасолею та з картоплею і капустою. Квасолі треба зварити, охолодити, засмачити смаженою на олії цибулею, підсолити, приперчити. А це інша начинка: до картопляного пюре додати підсмажену на олії разом із цибулею квашену капусту, розмішати, поперчити. Вареники можна поливати таким соусом: до півсклянки розсолу з солоних огірків додати 3—4 розтерті зубки часнику, столову ложку олії.

Олексій СТАХ,
Хмельницька обл.

Найбільше мені сподобалися рецепти мами Олексія СТАХА — вона й нагороджується книгою з кулінарії.

ЛАСУНКА

ЛАСУНКА

13

МАЙДАН ПУСТУНІВ

ГРИЦЬКО БОЙКО

УХ І ОХ

Ми на груші, —
Ух!

Раптом чуєм:
Гух!

Потім тільки
Гець!

Що воно за
Грець?

Подивились:
Ох!

То ми доли
Вдвох!

ВУЛИЦЯ
РОЗУМНИКІВ

Чого в одному
огіркові утричі
більше, ніж у де-
сяти огірках?

Уяви, що ти — директор фірми. У ній працює 30 чоловік. Двадцятьом із них по 25 років, а десятьом — по 30 років. Скільки років директорові фірми?

УЗВІЗ КИТАЙСЬКХ

ПРОВУЛОК ЗАГАДКОВИЙ

КАЗИМИР КАМЕЙША

* * *

Що то за куц,
Чи знаєш ти,
Що росте біля плити?
Головою зріс униз,
Сам собі листки підгриз.

* * *

Два нулі
Під гірку, з гірки
Мчать,

аж попотіли,

Двійко.

З білоруської переклав
Олесь ШЕВЧЕНКО

ВІДПОВІДІ
НА ЗАВДАННЯ,
вміщені у № 6
Пісок. Чай. Вермішель.

Оля з Петриком їшли і тарілочку знайшли

Барвінчатко! Що треба зробити, зустрівшись із НЛО? Знайди на обкладинці малюнок, який, на твою думку, є правильною відповіддю на це запитання. Серед тих, хто упорається із завданням, розіграватиметься приз — дитяча енциклопедія.

Няв-привіт, барвінчата! Не знаю, як ви, а я оце щойно виліз із холодильника. Ні, не ковбаску там шукав і не загартувався. Від спеки ховався. Вирішив і вас запросити туди, де прохолодно. Та ні, не в холодильник. А до Антарктиди.

Одягайтеся тепліше і стрибайте ось сюди — на цей великий айсберг. Його відбуксує до крижаного континента мій знайомий синій кит. Що, кажете, не потягне? Потягне, адже він — найбільша тварина на нашій планеті. Важить 150 тонн, тобто більше, ніж 50 африканських слонів. А якщо сам не впорається, йому допоможуть кашалот і сейвал — мешканці тамтешніх морів. Вони теж не з дрібноти: кашалот (зубатий кит) завдовжки сягає до 20, а сейвал — до 18 метрів.

КОРОЛІВСЬКІ, ІМПЕРАТОРСЬКІ, ЗОЛОТІ МИ ДО ВАС ПЛИВЕМО!

Умостилися — плывемо! А поки що знайомимося з **альбатросом** — он він примостився на краю айсберга, збираючись злетіти. Цей птах — великий мандрівник, він весь час у дорозі. Може легко і довго планувати над океаном, видивляючись поживу — рибу, кальмарів, восьминогів. Завбільшки як лебідь, а розмах крил — до 4 метрів.

А ось і товстунчики — **тюлені**. Ні, вони не образяться на нас за такі слова. **Тюлені Уедделла**, наприклад, мають під шкірою 7 сантиметрів жиру, що становить третину всієї ваги. Ці тюлені не відпливають далеко від берегів Антарктиди навіть взимку. Від холоду і вітру ховаються у воді. Пророблять собі ополонку і час від часу виринають, щоб подихати. А якщо отвір вкривається кригою, розбивають її іклами.

Знайомимося далі — нас вітає **морський слон**. Це один із найбільших

тюленів — завдовжки 5,5 метра і вагою 2,5 тонни. Має підшкірного жиру більше, ніж м'яса. Тож коли рухається сушею, то тремтить, наче драгли. Зверху на морді він має шкірястий мішок. Коли сердиться, то мішок роздувається до 8 сантиметрів і стає схожим на хобот слона. Тому і назвали цього тюленя морським слоном.

Мешкає тут і **тюлень крабод**. Майже увесь рік плаває на дрейфуючих крижинах і лише влітку спочиває на березі. Рятуючись від ворогів, він може вистрибнути з води на високу крижину.

Із води на високий берег чи крижину добре вистрибують, наче корок із пляшки, і **пінгвіни**. Ось

мільйона птахів. Так, я не помилюся. Пінгвіни — птахи, але літати не вмюють. Зате вони чудово пірнають і плавають — можуть розвинути швидкість до 40 кілометрів на годину. Раз у рік вони линяють: нове пір'я виростає під старим і виштовхує його. У цей час пінгвіни нічого не їдять і нагадують старців у лахмітті.

Давайте ближче познайомимося з ними. **Королівський пінгвін** (до 90 сантиметрів зростом) живе на півночі Антарктиди — у тепліших водах, гніздиться на скелях. Пінгвіни Аделі — найчисленніші серед своїх родичів. Вони дуже допитливі, рухливі, люблять галасувати і навіть інколи б'ються. Коли вилуплюються пінгвінята (птахи ж

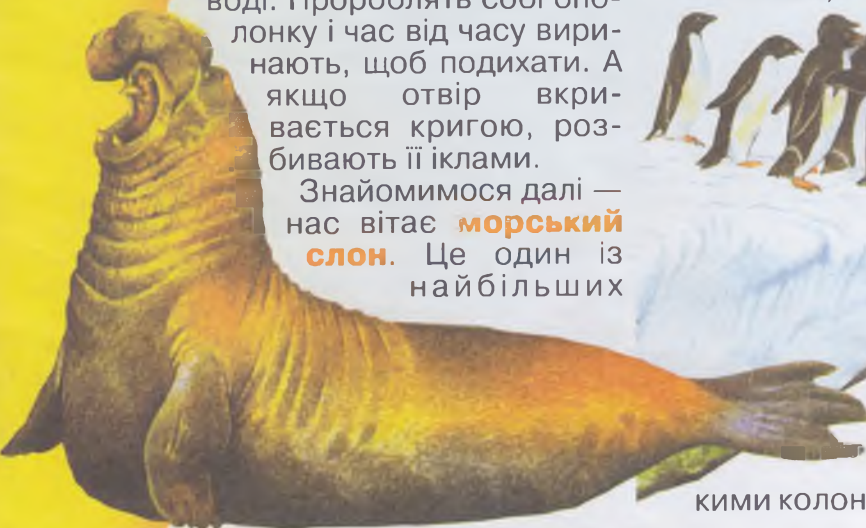
погляньте, які красені. Гніздяться вони великими колоніями, іноді до бо вилуплюються з яєць), їх збирають у групу — "дитячі ясла". За ними доглядають вихователі. Як тільки хто з малюків починає бешкетува-

ЗМОМ

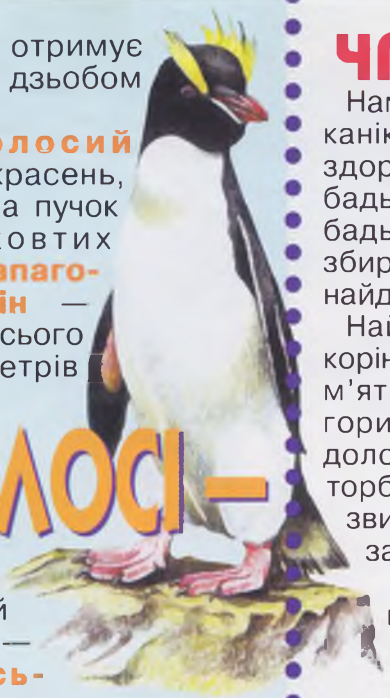
74

Великий

ти, відразу отримує "зауваження" дзьобом чи ластами.

Золотоволосий пінгвін — красень, має над очима пучок золтаво-жовтих пір'їнок. **Галапагоський пінгвін** — найменший: всього 40 сантиметрів

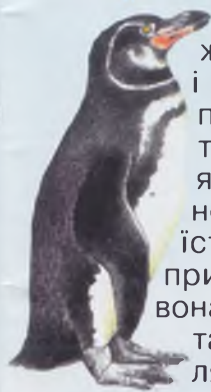
ЗОЛотоволосий —

зростом.

Найбільший серед них —

імператорський. Виростає до

120 сантиметрів і важить 45 кілограмів. В імператорських пінгвінів дуже турботливий тато. Він гріє яйце на лапах, майже не рухається в цей час і їсть лише сніг. Затим припливає мама, і вже вона доглядає за дитям, а тато годує і маму, і малля — по їжу бігає до води.

Ну то як, прохололи вже і навіть трішки замерзли? Кажіть пінгвінам до побачення, і повертаймося на наш айсберг. Гей, а хто це пінгвіна одягнув у свою курточку? Що, сувенір з Антарктиди? Де він житиме у нас? В холодильнику? Ні, найкраще йому тут, удома. Знімайте з нього курточку, хай повертається до свого пінгвінячого гурту. А ми пливимо назад, у літо. Щось мені вже теж кортить погрітись. В гостях, навіть у королівських чи імператорських пінгвінів, добре, а удома краще.

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

ЧАЙ, УЗИМКУ ВИРУЧАЙ!

Нам ніколи, нам ніколи — у нас тепер канікули! А канікули — найкраща пора, щоб поправити здоров'я, набратися сил для знань. Та ще й бадьорість на зиму запитися. А найкраще та бадьорість зберігається в цілющих чаях. Де їх збирати — біля бабусиної хати, в найближчій гаю, в найдухмянішій лузі, мої юні друзі!

Найперше назбирайте суниць — все стебло з корінням. Нарвіть листя малини, ожини, смородини, м'яти, всього порівну. Сушіть на провітрюванім горіщі. Коли листячко добре перетирається в долонях, ховайте його в паперові та тканинні торбинки і зберігайте в темному місці. Заварюйте як звичайний чай, а пити його можна всім — при застудах.

А тепер шукайте подорожник, глуху кропиву, м'яту, деревій. Цей збір стане у пригоді тим, у кого серце болить і з ритму збивається. Ці трави додають снаги, поліпшують пам'ять. Три столові ложки заливають у термосі одним літром окропу на 2—3 години. Пити по півсклянки тричі на день.

Що то за пахощі линуць з поля? Гречка цвіте — запасіться квітами, вони дуже цілющі, бо чистять організм від радіації. Додавши квіти гречки до будь-якого збору для чаю, ви зробите його духмянішим і більш цілющим. Якщо кашляє хтось із родини, додайте квіти гречки до чаю із підбілу (мати-й-мачухи), горло заклало — до нагідок. Якщо мама хоче схуднути, тато потерпає від облісіння, дідусеві дошкуляє радикуліт — хай п'ють чай із квітів гречки. А при всіх недугах за будь-якої пори року допоможе такий збір: квіти гречки, липовий цвіт та цвіт конюшини.

Не полінуйтеся, назбирайте цілющих чаїв!
Зільник Іван ПРОСЯНИК

ЗОРЯНИЙ КЛУБ АНКЕТА "БАДІВКУ"

Сьогодні у нас в гостях воротар збірної команди України з футболу, гравець київського "Динамо"

Ім'я: Олександр.

Прізвище: Шовковський.

Дата народження: 2 січня 1975 року.

Місце народження: Київ, Україна.

Зріст: 191 см.

Вага: 86 кг.

Перший виступ у вищій лізі: 6 березня 1994 року.

Футбольний клуб: "Динамо".

Кількість матчів у єврокубках: 54.

Спортивні досягнення: півфіналіст Ліги чемпіонів,

багаторазовий чемпіон України у складі "Динамо".

Улюблений колір: біло-голубий.

Улюблені страви: тістечка, торти, вареники.

Улюблена марка автомобіля: "Мерседес".

Улюблені книжки: історична проза, детективи.

Найбільше цінує: в житті — честь, у людині — порядність.

Сімейний стан: одружений, має сина Влада.

ОЛЕКСАНДР
ШОВКОВСЬКИЙ

ISSN 0132-5930

Оцифровано на замовлення проекту "Перший" у 2020 р.